

අදාල පිරිවැය

කෙටිකාලීන තීරණ ගැනීමේදී කළමනාකාරිත්වය විසින් පිරිවැය අයිතිමයන්හි අදාල පිරිවැය හා අදාල නොවන පිරිවැය සැලකිල්ලට ගනු ලබයි.

තීරණ ගැනීම සඳහා පිරිවැය

1. අදාල පිරිවැය
2. අදාල නොවන පිරිවැය

ලෙස වර්ග කළ හැකිය.

අදාල පිරිවැය - තීරණ ගැනීම සඳහා යොදාගත යුතු පිරිවැය අදාල පිරිවැය නම් වේ. ඒ අනුව කිසියම් නිශ්චිත කළමනාකරණ තීරණයක් සඳහා ගැලපෙන පිරිවැය අදාල පිරිවැය ලෙස විස්තර කළ හැකිය.

කෙටිකාලීන තීරණ ගැනීමේදී අදාල පිරිවැය පහත සඳහන් ආකාරවලින් දරනු ලබයි.

1. වර්ධක පිරිවැය

කිසියම් කළමනාකරණ තීරණයක් හේතුකොටගෙන අමතරව දැරීමට සිදුවන පිරිවැය වර්ධක පිරිවැය නම් වේ. මෙම පිරිවැය වර්ධක විචල්‍ය පිරිවැය හෝ වර්ධක ස්ථාවර පිරිවැය වශයෙන් විය හැකිය.

2. ආවස්ථික පිරිවැය

කිසියම් ක්‍රියාකාරකමක් තෝරා ගැනීම හේතුකොට ගෙන කැපකිරීමට සිදුවන ඊළඟ හොඳම විකල්ප අවස්ථාවේ වටිනාකම ආවස්ථික පිරිවැය ලෙස විස්තර කළ හැක.

සම්පත්වල සීමිත බව හා සම්පත්වල විකල්ප ප්‍රයෝජන පැවතීම ආවස්ථික පිරිවැය ඇතිවීමට හේතු වේ.

අදාල නොවන පිරිවැය

කිසියම් තීරණයක් හේතුකොට ගෙන බලපෑමට ලක් නොවන පිරිවැය අදාල නොවන පිරිවැය නම් වේ.

ඒ අනුව පහත ආකාරයේ පිරිවැය අදාල නොවන පිරිවැය වේ.

1. ගිලණු පිරිවැය/නිදන්ගත පිරිවැය

අතීතයේ දී දරණ ලද හා අනාගතයේදී ගනු ලබන තීරණයක් හේතුකොටගෙන බලපෑමකට ලක්නොවන පිරිවැය ගිලණු පිරිවැය නම් වේ. මේ නිසා මෙම පිරිවැය තීරණ ගැනීමේදී අදාල නොවේ.

උදා: දැනටමත් දරණ ලද සංවර්ධන පිරිවැයක්

2. අන්තර්ග්‍රහණය කරන ලද ස්ථාවර පොදුකාර්ය පිරිවැය.

කලින් තීරණය කරන ලද අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතවලට අනුව අන්තර්ග්‍රහණය කරන ලද පොදුකාර්ය පිරිවැය වේ.

3. එකඟ වී ඇති පිරිවැය

අතීතයේ දී ගන්නා ලද තීරණයක් හේතුකොට ගෙන ගෙවීමට එකඟ වී ඇති පිරිවැය මීට අයත් වේ. ඒ අනුව කුමන විකල්ප අවස්ථාව තෝරාගනු ලැබුවද අනාගත පිරිවැය ප්‍රවාහය වෙනස්වීමකට භාජනය නොවේ. උදා: රක්ෂණ වාරික, බදු වාරික

4. නාමික පිරිවැය

සත්‍ය පිරිවැයක් දැරීමට සිදු නොවන නිෂ්පාදිත ඇගයීම, තීරණ ගැනීම හෝ කාර්යසාධන ඇගයීම යන කාර්යයන් සඳහා භාවිතයට යොදානු ලබන පිරිවැයයි.

උදා: නාමික බදු කුලී, නාමික පොලී

විචල්‍ය පිරිවැය වල අදාල පිරිවැය හඳුනා ගැනීම

විචල්‍ය පිරිවැය:

1. අමුද්‍රව්‍ය
 2. ශ්‍රමය
 3. යන්ත්‍ර භාවිතය
- විය හැකිය.

1. අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැයවල අදාල පිරිවැය හඳුනා ගැනීම.

පිරිවැය ස්වභාවය	අදාල පිරිවැය භාවිතය
(1) විදිනෙදා භාවිතය සඳහා පවතින අමුද්‍රව්‍ය තොගය	වර්තමාන ප්‍රතිසම්පාදන පිරිවැය
(2) වෙනත් ප්‍රයෝජනයක් නොමැති සහ නැවත ප්‍රතිසම්පාදනය කළ නොහැකි අමුද්‍රව්‍ය තොගය.	වර්තමාන නැවත විකිණීමේ වටිනාකම
(3) වෙනත් ප්‍රයෝජනයක් සහ නැවත විකිණීමේ වටිනාකමක් නොමැති අමුද්‍රව්‍ය තොගය.	අදාල පිරිවැයක් නොමැත.

2. ශ්‍රම පිරිවැයවල අදාල පිරිවැය හඳුනා ගැනීම.

පිරිවැය ස්වභාවය	අදාල පිරිවැය භාවිතය
(1) භාවිතා නොකළ ශ්‍රමය පවතී.	අදාල පිරිවැයක් නොමැත.
(2) අමතර ශ්‍රමිකයන්ගේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී.	බඳවා ගැනීමේ පිරිවැය
(3) උපයෝගී කර නොගත් ශ්‍රමිකයන් නොසිටින අතරම අමතර ශ්‍රමිකයන්ද බඳවා නොගනී.	චිකල්ප භාවිතයන් කෙරෙහි ශ්‍රමිකයන් නොයෙදීම මත අහිමි වූ දායකය.

3. යන්ත්‍ර භාවිතය සම්බන්ධව අදාල පිරිවැය හඳුනා ගැනීම.

යන්ත්‍ර භාවිතය හා සම්බන්ධ සමහර වර්ධක පිරිවැය පවතී.

- (1) භාවිතාකරන්නා විසින් දැරීමට සිදුවන යන්ත්‍ර අලුත් වැඩියා කිරීමේ පිරිවැය
- (2) කුලී පදනම මත යොදාගැනීමට අදාල ගාස්තු
- (3) යන්ත්‍ර භාවිතයට ගැනීම හේතුකොට ගෙන හිමිකාරත්වයේ පවතින වත්කම්වල නැවත විකිණීමේ වටිනාකම පහළ බැසීම.

මාසික කල්බදු කුලී දැනටමත් ගෙවීමට චිකග වී ඇති බැවින් අදාල නොවන පිරිවැයක් ලෙස සලකනු ලබයි.

ප්‍රශ්න අංක 01

කිසියම් විශේෂ ඇණවුමකට අදාලව පහත අමුද්‍රව්‍යයන් අවශ්‍ය වේ.

අමුද්‍රව්‍ය වර්ගය	විශේෂ ඇණවුම සඳහා අවශ්‍ය මුළු ඒකක ප්‍රමාණය	දැනටමත් තොග වශයෙන් පවතින ඒකක	තොගයේ ඇති ඒකකයක පොත් අගය (රු.)	ඒකකයක් විකුණා ලබා ගතහැකි වටිනාකම (රු.)	ප්‍රතිසම්පාදන පිරිවැය ඒකකය (රු.)
A	1,000	-	-	-	5
B	500	300	2	3	4
C	750	400	1	4	3
D	400	400	4	6	8

- B අමුද්‍රව්‍ය සමාගම විසින් චිදිනෙදා භාවිතයට ගනු ලබන අතර අවශ්‍යතාවයක් වෙතොත් වෙළඳපොලෙන් මිලදී ගනී.
- C හා D අමුද්‍රව්‍ය තොගයන් ඇති වීමට හේතු වී ඇත්තේ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා වැඩියෙන් එම අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම නිසා වන අතර එම අයිතමයන් භාවිතයට ගැනීම සීමාසහිත වේ. C අයිතමය වෙනත් කටයුත්තක් සඳහා භාවිතයට ගැනීමට නොහැක. නමුත් D අයිතමය Y අමුද්‍රව්‍ය ඒකකය 500 කට ආදේශක වශයෙන් යොදා ගැනීමට හැක. Y ඒකකයක ගැණුම් මිල රු. 5 කි. (Y අමුද්‍රව්‍ය දැනට තොගයේ නොපවතී)

මෙම කාර්යට අදාලව අදාල පිරිවැය ගණනය කරන්න.

ප්‍රශ්න අංක 01 සඳහා විසඳුම්

1. A අමුද්‍රව්‍ය චිදිනෙදා භාවිතයට ගනු ලබන අතර තොගයේ අන්තර්ගත නොවේ. එම නිසා එම අයිතමය වෙළඳපොළෙන් ඒකකයක් රුපියල් 5 ක් වශයෙන් මිලට ගත යුතුය. ඒකක 1000 කට අදාල පිරිවැය රු. 5,000/- කි.
2. B අමුද්‍රව්‍ය චිදිනෙදා භාවිතයට ගනු ලබන අතර, ඒකක 300 ක් දැනටමත් තොග වශයෙන් පවතී. මෙම ඇණවුම සඳහා දැනට තොගයෙහි පවතින ඒකක 300 යොදා ගැනීමට සිදුවුවහොත් ඒවා ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම සඳහා ඒකකයකට රු. 4 ක් වැය කිරීමට සිදුවේ.
මේ නිසා දැනට පවතින තොගයේ අදාල පිරිවැය රු. 1,200/- ක් වේ. ඉතිරි ඒකක 200 දැනට තොග වශයෙන් නොපවතින අතර ඒකකයක් රු. 4/- බැගින් වන ප්‍රතිසම්පාදන පිරිවැය යටතේ මිලදී ගත යුතුය.
අතිරේක මිලදී ගැනීම් $200 \times \text{රු. } 4 = \text{රු. } 800$
මේ නිසා B අමුද්‍රව්‍යයේ අදාල පිරිවැය රු. 2,000/- කි. ($500 \times \text{රු. } 4$)
3. වැඩිපුර මිලදී ගැනීම් නිසා C අමුද්‍රව්‍යයේ ඒකක 400 ක් පවතී. මෙම අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රතිසම්පාදනය කිරීමට අවශ්‍ය නොවන අතර භාවිතයට අදාලව සීමා ද නොපවතී. නමුත් ඒකකයක් රු. 4/- බැගින් විකිමෙන් රු. 1,600 ක ආදායමක් (400×4) උපයා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. නමුත් මෙම ඒකක ඇණවුම සඳහා භාවිතා කිරීම නිසා රු. 1,600/- ක් වන ආදායම කැපකිරීමට සිදුවේ. එය ආවස්ථික පිරිවැයකි.

මේ නිසා

ඒකක 400 ක ආදායම කැපකිරීම හේතුවෙන් වන ආවස්ථික පිරිවැය	=	රු.	1,600
දැනට තොගයෙහි නොපවතින ඒකකයක් රු. 3/- බැගින් මිලට ගත යුතු ඉතිරි ඒකක 350	=	රු.	1,050
ඒකක 750 සඳහා මුළු අදාල පිරිවැය	=	රු.	<u>2,650</u>

- D අමුද්‍රව්‍ය ඒකක 200/- ක් ඇණවුම සඳහා අවශ්‍යවන අතර භාවිතය සඳහා සීමා පවතින බැවින් ප්‍රතිසම්පාදනය කළ නොහැක.

මෙහි පවතින විකල්ප ප්‍රයෝජන පහත පිරිදි වේ.

1. දැනට පවතින තොග ඒකක 400 ඒකකයක් රු. 6/- බැගින් විකිණීම	=	රු.	2,400
---	---	-----	-------

හෝ

2. Y අමුද්‍රව්‍ය ඒකක 500/- (ඒකකයක් රු.5/-) බැගින් මිලදී ගැනීමෙන් වැළකීම	=	රු.	2,500
---	---	-----	-------

D අමුද්‍රව්‍ය Y අමුද්‍රව්‍ය සඳහා ආදේශ කළහොත් D අමුද්‍රව්‍යයේ ආවස්ථික පිරිවැය රු. 2,500 කි.

මේ නිසා ඇණවුම අදාල මුද්‍ර අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැය,

	රු.
A අමුද්‍රව්‍ය	5,000
B අමුද්‍රව්‍ය	2,000
C අමුද්‍රව්‍ය	2,650
D අමුද්‍රව්‍ය	2,500
මුද්‍ර අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැය	<u>12,150</u>

ප්‍රශ්න අංක 02

එකක් රු. 80,000/- ක් බැගින් වන ගේට්ටු 10 ක් මාසයක කාලයක් තුළදී සැපයීම සඳහා විශේෂ ඇණවුමක් එක්තරා සමාගමක් වෙත ලැබිණි. සමාගම විසින් මෙම ඇණවුම භාරගනු ලබන්නේ නම් පහත පිරිවැය තොරතුරු පිළිබඳව අවධානය යොමු කළ යුතුය.

- (1) **අමුද්‍රව්‍ය:** එක් ගේට්ටුවක් සඳහා යකඩ මීටර් 07 ක් අවශ්‍ය වේ. දැනට යකඩ මීටර් 10 ක් ගබඩාව තුළ පවතින අතර ඒවායේ මුළු පොත් අගය රු. 60,000/- කි. යකඩවල වර්තමාන වෙළඳපොළ වටිනාකම මීටරයකට රු. 7,000/- ක් වේ.
- (2) **ශ්‍රමය:** ගේට්ටුවක් නිෂ්පාදනය සඳහා ශ්‍රම පැය 27 ක් අවශ්‍ය වේ. දැනට අක්‍රීයව (Idle) සිටින ශ්‍රමිකයන් 03 ක් මෙම කාර්යය සඳහා යෙදවීමට සමාගම අපේක්ෂා කරයි. එක් ශ්‍රමිකයෙක් මසකට පැය 180 ක් (වැඩ කරන දවස් 20) ක් වැඩ කළ යුතු අතර එක් අයෙකුට රු. 50,000/- ක මාසික වේතනයක් හිමිවේ. මෙයට අමතරව එක් ඇණවුමක් සඳහා එක් ශ්‍රමිකයෙකුට රු. 10,000/- ක දිරිගැන්වීමේ කොමිස් මුදලක් හිමි වේ.
- (3) **පොදුකාර්ය :** අයවැයගත පොදුකාර්ය පිරිවැය මසකට රු. 100,000 කි. මෙය ශ්‍රම පැයකට රු. 50/- ක් ලෙස අන්තර්ග්‍රහණය කරනු ලබයි. මෙම ඇණවුම නිසා මාසික පොදුකාර්ය පිරිවැය රු. 15,000/- කින් ඉහළ යනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (1) එක් එක් පිරිවැය සංරචකය සඳහා වන අදාළ පිරිවැය හා අදාළ නොවන පිරිවැය හඳුනා දක්වමින් ගණනය කරන්න. (හේතු සඳහන් කිරීම අවශ්‍ය වේ)
- (2) අදාළ පිරිවැය සැලකිල්ලට ගනිමින් සමාගම විසින් ඇණවුම භාරගත යුතුද යන්න සඳහන් කරන්න.

02 ප්‍රශ්න සඳහා විසඳුම

අමුද්‍රව්‍ය : මේවා විදිනෙදා භාවිතය සඳහා ගනු ලබන අතර තොගය තුළ නොපවතී. මෙම ඇණවුම සඳහා යොදාගනු ලබන්නේ නම්, සමාගමට මිටරයක් රු. 7,000/- ක් බැගින් වූ වෙළඳපොළ වටිනාකමකට අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමට සිදුවේ. (එක් ගේට්ටුවකට මිටර් 7 ක් බැගින් ගේට්ටු 10 ක් සඳහා) මේ නිසා ඇණවුම භාරගැනීමේ කෙටිකාලීන තීරණය සම්බන්ධයෙන් අදාළ පිරිවැය ඒකකවල වර්තමාන වෙළඳපළ වටිනාකමයි.

දැනට තොගයෙහි පවතින රු. 60,000/- ක් වටිනා අමුද්‍රව්‍ය චේතිහාසික පිරිවැයක් හා ගිලුණු පිරිවැයක් වේ. මෙය තීරණ ගැනීම සඳහා අදාළවන පිරිවැයක් නොවේ.

අදාළ පිරිවැය, අනාගත පිරිවැය සැලකිල්ලට ගනු ලබයි. මේ නිසා, විශේෂිත ඇණවුම සම්බන්ධයෙන් වන අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැය රු. 490,00 කි. (රු. 7000×7×10)

ශ්‍රමය : සේවකයන් 03 ක් දැනටමත් අක්‍රීය වශයෙන් සිටී. මේ නිසා ශ්‍රම පිරිවැය රු. 150,000 ක් (එක් සේවකයෙකුට රු. 50,000 ක වේතනයක් යටතේ ඇණවුම භාර නොගත්ත ද දැරීමට සිදුවේ)

නමුත් සේවකයන් 03 දෙනාට ඇණවුමක් සඳහා රු. 10,000 බැගින් ගෙවීමට සිදුවන දිරිදීමනාව අදාළ පිරිවැය වේ. මේ නිසා ශ්‍රමයට අදාළවන පිරිවැය රු. 30,000 කි. (10,000×3)

පොදුකාර්ය පිරිවැය : පොදුකාර්ය පිරිවැය මසකට රු. 100,000 ක් වන අතර එය ස්ථාවර පිරිවැයකි. මෙම ඇණවුම හේතුවකට ගෙන වැඩි නොවේ. තවද ශ්‍රම පැයක් සඳහා රු. 50/- බැගින් අන්තර්ග්‍රහණය කරන ලද පිරිවැය ද අදාළ නොවන පිරිවැයකි.

නමුත් ඇණවුම හේතුවෙන් අතිරේකව දැරීමට සිදුවන රු. 15,000 ක පොදුකාර්ය පිරිවැය (ගේට්ටුවකට රු. 15,000 බැගින් ගේට්ටු 10 කට) අදාළ පිරිවැයකි.

මේ අනුව, ඇණවුම භාරගනු ලැබුවේ නම්,	
අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැය	490,000
ශ්‍රම පිරිවැය	30,000
පොදුකාර්ය පිරිවැය	150,000
මුලු වර්ධක පිරිවැය	<u>670,000</u>
ඇණවුමේ වටිනාකම	800,000
අඩුකළා මුලු වර්ධක පිරිවැය	<u>670,000</u>
ඇණවුමේ ලාභය	<u>130,000</u>

මේ අනුව ඇණවුම භාර ගැනීමෙන් සමාගමට රු. 130,000 ලාභයක් උපයාගත හැකි ය.

ප්‍රශ්න අංක 03

ෆියාර් සමාගම A නැමැති නව නිෂ්පාදිතයක් හඳුන්වා දීමට සලකා බලමින් සිටී. මෙම නිෂ්පාදිතය ටියුබ් වශයෙන් විකිණීමට සැලසුම්කර ඇත. මෙම නිෂ්පාදිතය ටියුබ් එකක් රු. 80/- බැගින් වූ මිලකට තොග වෙළඳුන් වෙත අලෙවිකරනු ඇත. සමාගමේ ස්ථාවර පිරිවැය නිෂ්පාදිතය වෙත ඇන්තර්ග්‍රහණය කිරීමේදී රු. 1,000,000 ක ස්ථාවර පිරිවැයක් නිෂ්පාදිතය වෙත ඇන්තර්ග්‍රහණය කිරීමට සිදුවේ.

පළමු වසරට අදාළව ටියුබ් 100,000 නිෂ්පාදනය කිරීමට සහ විකිණීමට අදහස් කරයි.

හිස් ටියුබ් ද ඇතුළුව එක් ඒකකයක් නිෂ්පාදනය සඳහා වැයවන පිරිවැය පහත පරිදි වේ.

	රු.
සාප්පු අමුද්‍රව්‍ය	30
සාප්පු ශ්‍රමය	20
මුළු පොදුකාර්ය පිරිවැය	15

හිස් ටියුබ් පිටස්තර සැපයුම්කරුවකුගෙන් ටියුබ් එකක් රු. 9/- බැගින් වූ මිලකට මිලදී ගැනීමට සමාගම අදහස් කරයි. සමාගම හිස් ටියුබ් පිටස්තරින් මිලදී ගනු ලබන්නේ නම්, සාප්පු ශ්‍රමය හා විචල්‍ය පොදුකාර්ය පිරිවැය 10% කින් අඩුකරගත හැකි අතර සාප්පු අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැය 20% කින් අඩුකර ගත හැක.

සමාගම විසින් හිස් ටියුබ් නිෂ්පාදනය කළ යුතු ද පිටතින් මිලදී ගත යුතු ද යන්න තක්සේරු කරන්න.

ප්‍රශ්න අංක 03 සඳහා විසඳුම

නිෂ්පාදනය කිරීමට අදාළ වර්තමාන විචල්‍ය පිරිවැය පහත පරිදි වේ.

	රු.
සාප්පු අමුද්‍රව්‍ය	30
සාප්පු ශ්‍රමය	20
මුළු පොදුකාර්ය පිරිවැය	5
	55

ඒකකයකට අදාළ ස්ථාවර පොදුකාර්ය පිරිවැය රු. 10 (1,000,000/ 100,000) වන අතර එය අදාළ පිරිවැයක් නොවේ.

මිලදී ගැනීමට අදාළ පිරිවැය පහත පරිදි වේ.

	රු.
සාප්පු අමුද්‍රව්‍ය	24.00
සාප්පු ශ්‍රමය	18.00
විචල්‍ය පොදුකාර්ය පිරිවැය	4.50
හිස් ටියුබ් ඒකක පිරිවැය	9.00
මිලදී ගැනීමට අදාළ මුළු පිරිවැය	55.50

මේ නිසා, සමාගම හිස් ටියුබ් නිෂ්පාදනය කළ යුතු වේ.

ප්‍රශ්න අංක 04

AC නිෂ්පාදන සමාගම X නම් තනි නිෂ්පාදිතයක් නිෂ්පාදනය කරනු ලබයි. ඒකකයක විකුණුම් මිල රු. 750/- කි. ඒකකයක නිෂ්පාදන පිරිවැය පහත පරිදි වේ.

ඒකකයක පිරිවැය

- සෘජු අමුද්‍රව්‍ය - A - කිලෝග්‍රෑම් එකක් රු. 1,000 බැගින් ග්‍රෑම් 250
- සෘජු අමුද්‍රව්‍ය - B - කිලෝග්‍රෑම් එකක් රු. 400 බැගින් ග්‍රෑම් 750
- සෘජු අමුද්‍රව්‍ය - C - එකකයක් රු. 25 බැගින් ඒකක 01
- පුහුණු ශ්‍රමය - පැයකට රු. 240 බැගින් මිනිත්තු 5
- නුපුහුණු ශ්‍රමය - පැයකට රු. 150 බැගින් මිනිත්තු 10
- විචලන පොදුකාර්ය - රු. 30

මසකට අදාළ ස්ථාවර පොදුකාර්ය පිරිවැය රු. 2,880,000 වන අතර යන්ත්‍ර භාවිතය මත අන්තර්ගතණය කරනු ලබයි.

මෙම මාසය අවසාන වීමට පෙර එකක් රු. 600 බැගින් X ඒකක 4,000 ක් සැපයීම සඳහා වන ඇණවුමක් නව ගැණුම්කරුවෙකු විසින් සමාගම වෙත විවා ඇත. පහත සඳහන් අතිරේක තොරතුරුද සපයා ඇත.

1. A අමුද්‍රව්‍ය කිලෝග්‍රෑම් 15,000 ක අතිරික්ත තොගයක් පවතින අතර එය මෙම මාසය අවසානයේදී කල් ඉකුත් වේ.
2. B අමුද්‍රව්‍ය සැලසුම්කරන ලද නිෂ්පාදන සඳහා පමණක් ප්‍රමාණවත් වන අතර මිලඟ තොගය සාමාන්‍ය සැපයුම්කරු විසින් විවිධ ලබන්නේ ඊළඟ මාසයේ පළමුවන දිනයි. නව ගැණුම්කරුගේ ඇණවුම භාරගතහොත් B අමුද්‍රව්‍ය කිලෝග්‍රෑම් එකක් රු. 500/- බැගින් වන මුදලකට මිලට ගැනීමට සිදු වේ.
3. පුහුණු ශ්‍රමය වර්තමාන නිෂ්පාදන මට්ටම සඳහා පමණක් ප්‍රමාණවත්වන අතර අමතර පැය සඳහා අතිකාල පැයකට රු. 120/- බැගින් වූ අතිකාල දීමනාවක් ගෙවීමට සිදුවේ.

නව ගැණුම්කරුගේ ඇණවුම භාරගත යුතු ද නැද්ද යන්න තක්සේරු කරන්න.

4 ප්‍රශ්නය සඳහා විසඳුම

		රු.	රු.
නව ඇණවුමෙන් ලැබෙන ආදායම	රු. 600/- බැගින් ඒකක 4,000		2,400,000
අඩුකළා: පිරිවැය	වර්ධක පිරිවැයක් නොමැත.		
A අමුද්‍රව්‍ය (සටහන 01)			
B අමුද්‍රව්‍ය	ප්‍රතිසම්පාදන පිරිවැය (රු. 500 × 750 × 4000/1000)	1,500,000	
C අමුද්‍රව්‍ය	ඒකකයක් රු. 25 බැගින් ඒකක, 4000 ක් සඳහා එක් ඒකකයයි.	100,000	
පුහුණු ශ්‍රමය (සටහන 02)	අදාළ ශ්‍රම පිරිවැය (5/60 × 4000 × 360)	120,000	
නුපුහුණු ශ්‍රමය	[ඒකකයක් සඳහා මිනිත්තු 10 බැගින් (පැයකට රු. 150 ක් වේ) ඒකක 4000 ක් සඳහා]	100,000	

විවලය පොදුකාර්ය පිරිවැය	ඒකකයක් රු. 30 බැගින් ඒකක 4000 කට රු. 120,000	120,000	
මුළු පොදුකාර්ය පිරිවැය	මෙය යන්ත්‍ර භාවිතය මත අන්තර්ග්‍රහණය කරන අතර නව ඇණවුම භාරගැනීම සඳහා අදාළ නොවේ.	-	
මුළු අදාළ පිරිවැය			1,940,000
ඇණවුම මගින් ලැබෙන ලාභය			460,000

සටහන 01 (අමුද්‍රව්‍ය 4)

මෙම ඇණවුම සඳහා කිලෝග්රැම් 1000 ක් අවශ්‍ය වේ. (ඒකකයක ග්රැම් 250 බැගින් ඒකක 4000) A අමුද්‍රව්‍යයේ අතිරික්ත තොග කිලෝග්රැම් 1,500 ක් පවතින අතර ඒවා මෙම මස අවසානයේදී කල් ඉකුත් වේ. මේ නිසා A අමුද්‍රව්‍යයට අදාළව වර්ධක පිරිවැයක් නොමැත.

සටහන 02 (පුහුණු ශ්‍රමය)

පුහුණු ශ්‍රමය දැනට පවතින නිෂ්පාදන වට්ටම සඳහා පමණක් ප්‍රමාණවත් වන අතර අමතර කාලය සඳහා පැයකට රු. 120/- බැගින් අතිකාල දීමනාවක් ගෙවීමට සිදුවේ. මේ නිසා ශ්‍රමය සම්බන්ධයෙන් වන අදාළ පිරිවැය රු. 120,100 ක් $((5 \times 4000) / 60 \times 360)$

ප්‍රශ්න අංක 05

අමතර කොටස් නිෂ්පාදන සමාගමක් A නැමැති නිෂ්පාදිතය නිෂ්පාදනය කරනු ලබන අතර A නිෂ්පාදිතයේ එක් ඒකකයක පිරිවැය රු. 8.25 ක් වේ. මෙම නිෂ්පාදිතය වෙළඳපලෙහි රු. 7.75 කට පවතින අතර එහි අඛණ්ඩ සැපයීමක් ද තහවුරු කරයි.

A නිෂ්පාදිතයේ ඒකකයක පිරිවැයට අදාළ විශ්ලේෂණයක් පහත දැක්වේ.

	රු.
සෘජු අමුද්‍රව්‍ය	2.75
සෘජු ශ්‍රමය	1.75
අනෙකුත් විවලය පිරිවැය	0.50
ස්ථාවර පිරිවැය	3.25
	8.25

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ,

- (a) A නිෂ්පාදිතය නිෂ්පාදනය කළ යුතු ද පිටතින් මිලදී ගත යුතු ද යන්න තක්සේරු කරන්න.
- (b) පිටස්තර සැපයුම්කරුවෙකු A නිෂ්පාදන ඒකකයක් රු. 4/- බැගින් වූ මුදලකට ලබා දෙන්නේ නම් ඇණවුම සමාගම විසින් භාරගත යුතුද නැද්ද යන්න තක්සේරු කරන්න.

ප්‍රශ්න අංක 05 සඳහා විසඳුම

- (a) A නිෂ්පාදිතය නිෂ්පාදනය කිරීමට අදාළ විවලය පිරිවැය රු. 5/- කි. $(2.75 + 1.75 + 0.50)$ වෙළඳපොළෙන් මිලදී ගැනීමේ පිරිවැය රු. 7.75 මේ නිසා නිෂ්පාදිතය නිෂ්පාදනය කළ යුතු ය.

(b) A නිෂ්පාදිතය නිෂ්පාදනය කිරීමට අදාල විචල්‍ය පිරිවැය රු. 5 (2.75 + 1.75 + 0.50) ස්ථාවර පිරිවැය අදාල නොවන පිරිවැයකි

වෙළඳපොළෙන් මිලදී ගැනීම සඳහා වන පිරිවැය රු. 4 කි.

මේ නිසා නිෂ්පාදිතය වෙළඳපොළෙන් මිලදී ගැනීම මගින් රු. 1 ක ඉතිරියක් ලැබේ.

මේ නිසා නිෂ්පාදිතය වෙළඳපොළෙන් මිලදී ගත යුතුය.

ප්‍රශ්න අංක 06

කමිස සැපයීම සඳහා වන ඇණවුමක් විදේශයකින් TGL සමාගම වෙත ලැබිණි. ගණුදෙනුකරු විසින් ලබාදෙනු ලබන නියමයන්ට අනුව මෙම ඇඳුම් නිෂ්පාදනය කරයි. කමිසයක් රු. 300 බැගින් දින 07 ක් තුළ කමිස 5,000 ක් සැපයීම සඳහා වන ඇණවුමක් මෑතකදී TGL සමාගම වෙත ලැබිණි. මෙම ඇණවුම සඳහා අවශ්‍යවන සම්පත් පහත පරිදි වේ.

1. අමුද්‍රව්‍ය - එක් කමිසයක් සඳහා අමුද්‍රව්‍ය මීටර් 0.8 ක් අවශ්‍ය වේ. මෙම අමුද්‍රව්‍ය නිතරම භාවිතයට ගන්නා අමුද්‍රව්‍ය නොවන නමුත් මීට අවුරුදු කිහිපයකට පෙර මීටරයක් රු. 180/- බැගින් මිලට ගන්නා ලද අමුද්‍රව්‍ය මීටර් 1,000 ක් තොගයේ සතු පවතී. මෙම ඇණවුම සඳහා භාවිතයට නොගන්නේ නම් මෙම තොගය මීටරයක් රු. 50/- බැගින් වූ සුන්බුන් අගයකට විකිණිය හැක. මෙම අමුද්‍රව්‍යයෙහි වර්තමාන වෙළඳපොළ වටිනාකම, මීටරයක් රු. 150/- බැගින් වේ.
2. ශ්‍රමය - කමිසයක් නිෂ්පාදනයක සඳහා මිනිත්තු 30 ක ශ්‍රම කාලයක් අවශ්‍යය යැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. ඇණවුම හදිසි බැවින් ඒ සඳහා කර්මාන්තශාලා සේවකයන් අතිකාල පැය 1000 ක් වැඩෙහි යෙදවීමට සිදුවේ. අතිකාල පැයකට අදාල වැටුප සාමාන්‍ය පැයක වැටුප මෙන් 1.5 ක ප්‍රමාණයක් වේ. කර්මාන්තශාලා සේවකයෙකුගේ පැයක වැටුප රු. 200/- කි. මෙම ඇණවුම පිළිගතහොත්, ආයතනයේ සාමාන්‍ය ඇණවුම මිලඟ සහිය තෙක් කල් දැමීමට සිදුවේ. මීට අමතර සාමාන්‍ය ඇණවුම සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා සමාගමට සේවකයන් අතිකාල පැය 400 ක් සේවයෙහි යෙදවීමට සිදුවේ.
3. අධීක්ෂක - කර්මාන්තශාලා සුපරීක්ෂකයෙකු විසින් කර්මාන්තශාලා සේවකයන්ට සුපරීක්ෂණයට ලක් කරයි. ඔහුගේ මාසික ස්ථාවර වේතනය රු. 150,000 කි.
4. පොදුකාර්ය - මෙම ඇණවුම සඳහා වන විචල්‍ය පොදුකාර්ය පිරිවැය ශ්‍රම පැයකට රු. 100/- බැගින් වේ.

මෙයට අමතරව, කමිස මෝස්තර සාමාන්‍ය ඇණවුමට වඩා වෙනස්වන බැවින් මෙම ඇණවුම සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා විශේෂ යන්ත්‍රයක් දින 07 ක් කුලී පදනම මත දිනකට සඳහා රු. 5,000/- බැගින් දින 07 ක කාලයක් සඳහා ලබාගත යුතුව ඇත.

මෝස්තර පිරිවැය - කමිස මෝස්තරය මීට වසර කිහිපයකට පෙර නිර්මාණය කරන ලද අතර ඒ සඳහා රු. 320,000 ක පිරිවැයක් දරා ඇත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ,

TGL සමාගම විසින් මෙම ඇණවුම භාරගත යුතුද හැද්ද යන්න ආධාරක ගණනය කිරීම් ද සහිතව තක්සේරු කරන්න. (අදාල පිරිවැය හා ගණනය කිරීම් සඳහා යොදාගත් වටිනාකම් පැහැදිලිව දක්වන්න)

ප්‍රශ්න අංක 06 සඳහා විසඳුම

රු.

ඇණවුමෙහි ආදායම (කමිසයක් රු. 300 බැගින් කමිස 5,000)	1,500,000
අඩු කළා පිරිවැය	
අමුද්‍රව්‍ය (දැනටමත් රු. 180 බැගින් මිලදී ගෙන ඇති අමුද්‍රව්‍ය මීටර 1,000 ගිලුණු පිරිවැයකි)	-
අමුද්‍රව්‍ය - සුන්ඬුන් අගය (මීටර් 1000×50) - ආවස්ථික පිරිවැය	(50,000)
මිලදී ගත යුතු අමුද්‍රව්‍ය (මීටර් 3000×150)	(450,000)
ශ්‍රමය:	
අතිකාල (200 × පැය 1000×1.5)	(300,000)
සාමාන්‍ය ඇණවුම සඳහා අතිකාල (පැය 400×200×1.5)	(120,000)
සුපරීක්ෂක - ස්ථාවර වැටුප (අදාල පිරිවැයක් නොවේ)	-
විචල්‍ය පොදුකාරිය (2500×100)	(250,000)
යන්ත්‍ර පැය (5000×7)	(35,000)
මෝස්තර පිරිවැය - ගිලුණු පිරිවැය	-
ලාභය	295,000